

„A magyar egyházzene bemutatkozik”. Valóban ez is történt e néhány nap alatt. Sok magyar egyházzenei alkotással, elsősorban kórusművekkel, de személyesen egyházzeneészekkel is megismerkedhettek vendégeink. Hatvanöt külföldi és harminckét hazai egyházzeneész találkozója volt ez alkalom. A konferencia tengelyében előadások és koncertek álltak. *Pröhle Károly* professzor „A kóruséneklés mint liturgia, mint misszió és mint kulturális feladat” címmel elvi alapvetést adott. *Ferenczi Ilona* zenetudós az Eperjesi Graduál (1635) többszólamú tételét mutatta be, *Gárdonyi Zsolt* würzburgi professzor pedig a régi magyar dallamkincs hatásáról beszélt, amely a 20. századi zenében is jelen van. A koncertek során megszólalt a többévszázados múltra visszatekintő *Debreceni Kollégium Kántusa*, valamint az utóbbi évtizedben írt igényes egyházi kórusműveket bemutató *Debreceni Kodály Kórus*. Ez utóbbi hangversenyén Csemiczky Miklós, Szokolay Sándor, Pászti Miklós, Soproni József és Orbán György művei voltak műsoron. Orgonazenénkből *Karasszon Dezső* adott bemutatót *Gárdonyi Zoltán* és *Koloss István* orgonaszónáitával. A hétköznapiakat laudással kezdtük:

az elsőt a *Ráday Kórus* énekelt, a másodikon a *Huszár Gál Kórus* vezette a liturgiát a 16-17. századi magyar protestáns graduálok rendje és dallamai szerint.

Szokás szerint fontos programpont volt az országok bemutatkozása. A magyar szervezetek a magyar kórusmunkáról számoltak be. Számunkra a svéd és finn beszámoló volt különösen érdekes. Minden alkalmat megragadtunk arra, hogy a résztvevők minél több magyar kórusral megismerkedjenek. A megnyitó ünnepségen a *Lutheránia*, a záróistentiszteleten a budapesti és környéki *evangélikus énekkarok*, a zárófogadáson a *Ráday Kollégiumban* a budapesti és környéki *református énekkarok* énekelt.

Külföldi vendégekről lévén szó, kiknek nagyobbik fele még nem járt Magyarországon, igyekeztünk országunkat, városunkat, kultúránkat is bemutatni. A programban városnézés, múzeumlátogatás, nagy orgonák megismerése, sőt Kecskemét város bemutatása is szerepelt.

A rendezés feladatát az evangélikus egyházzeneészek vállalták, református részről *Máté János* nyújtott jelentős segítséget a konferencia lebonyolításában.

Trajtler Gábor

Szeged-rókusai orgonaesték

A szegedi Szent Rókus plébániatemplomban idén ősszel negyedik alkalommal rendezünk négy estéből álló orgonahangverseny-sorozatot.

A templom orgonáját a *Rieger*-testvérek építették 1911-ben. A kétmanuálos, pedálos, 30 regiszteres hangszer pneumatikus traktúrával működött. 1967-ben hárommanuálosra és 38 regiszteresre bővítették és elektromos traktúrával látták el. Mai játszóasztala, melyet a hárommanuálossá való átalakítással egy időben építettek be, Zalaegerszegről származik, ahová az Angster orgonagyár készítette 1943-ban Mindszenty József, akkori plébános megrendelésére. Nagyságát, regiszterszámát tekintve jelenleg Szeged második orgonája. Ennek az értékes hangszernek a felújítása és a kívül-belül példás rendben tartott temp-

lom kitűnő akusztikája adta az ötletet a — hely szelleméhez illő — koncertsorozat elindítására. *Kretovics László* plébános, aki az orgona felújítási munkálatait végeztette, folyamatosan figyelemmel kíséri és önzetlenül támogatja sorozatunkat.

A szegedi írók és tanárok által 1989 nyarán Pompeji címmel alapított irodalmi, művészeti, bölcséleti folyóirat szerkesztősége nemes múlt századi hagyományt elevenített fel, amikor anyagi és szervezési segítséget nyújtva hozzájárult ahhoz, hogy az egyházzenei hangversenysorozat 1992 tavaszán, *Csanádi László* szegedi orgonaművész koncertjével, sikeresen elindulhasson.

Eleinte alig félszáz hallgató tisztelte meg a nyitóalkalmat; az érdeklődők száma azonban folyamatosan emelkedett a jelenlegi 200 fős átlagra. Sorozat-

tunk ma már a város kulturális életének egyik rangos zenei eseménye. Az 1993-as évre az anyagi támogatást a Szege-dért Alapítvány biztosította.

A tavaszi orgonaesték három alkalma a húsvét utáni hetekben zajlik, és a sorozat pünködsdi orgonaesttel zárul. Ősszel a Zenei Világnap körül tartunk három hangversenyt és karácsonyi koncert zárja a ciklust. A műsorok gerincét a liturgikus célzatú illetve ihletésű orgonaművek alkotják, melyekhez énekes és hangszeres kamarazene, kórusmuzsika társul. A ciklusokhoz műsorfüzet készül, melyet a templomba történő belé-

péskor minden hangversenylátogató ingyen kézhez kap.

Az elmúlt év tavaszán a meghívott művészek sorában *Csanádi Lászlót Nyíró Gábor, Virágh Endre, Baróti István* követte. Ősszel *Leányfalusi Vilmos, Révész László, Kárpáti József, Dudits Pál* lépett fel. 1993 tavaszán *Hock Bertalan, Ursula Philipp* (Nagyszeben), *Barna Mária* fh., *Róth Márton* fh., *Kiss Mariann* fh. és *Zászkaliczky Tamás* orgonajátékát hallgathattuk, ez év őszén pedig *Deák László, Pálér János* és *Karasszon Dezső* játékában gyönyörködhetett a hallgatóság.

Sanda István Dániel

Új elnök a ReZeM élén

A Református Egyházzenei munkaközössége, november 13-i éves közgyűlésén Karasszon Dezső főiskolai tanárt, a debrecen-nagyerdei református

templom orgonistáját, szerkesztőbizottságunk tagját választotta elnökéül. Megbízatásához melegen gratulálunk.

(x)

IN MEMORIAM

Bárdos Kornél (1921-1993)

Lapzártakor kaptuk a megrendítő hírt: november 9-én elhunyt Bárdos Kornél, a zenetudományok doktora, a magyar egyházzene történetének kiváló kutatója.

Ciszterci szerzetes volt, de a szerzetesrendek feloszlata miatt munkás éveit világi pályán töltötte — hibátlanul megoldva a hivatásához való hűség és a világi környezetben való helytállás összhangbáhozását. Először a XI. kerületi zeneiskola tanára volt. Diákok százait vezette el a zenekulturához, a kórusában kapott zenei és emberi kiműveléséért pedig ma is hálásan emlegetik tanítványi. Talán nem is tudták, hogy a lelkes és lelkiismeretes tanár eközben még egy emberre való munkát teljesít: megkezdte a magyarországi „graduálkönyvek” (a protestánsok által magyarra fordított gregorián énekek XVI-XVII. századi gyűjteményei) módszeres átvizsgálását. Kandidátusi értekezését, amely könyv alakban is megjelent, a magyar protestáns passióéneklésről és annak középkori gyökereiről írta.

A 70-es években az MTA Zenetudományi Intézetébe került, és a magyar zenetörténeti osztály kutatója, majd vezetője lett. Közben Rajeczky Benjamin tanácsára egy új, addig teljesen érintetlen terület felé fordult érdeklődése: a magyar városok XVI-XVIII. századi zenetörténetének levéltári dokumentumait tárta fel (öreg, gótbetűs, latin, német, magyar írások ezreit átböngészve) csodálatos kitartással és tudással. Így szerezhettünk tudomás a magyar templomok zenei életének nem is sejtett egykori gazdagságáról és máltatlanul elfelejtett egyházi zeneszerzők tucatjairól, művek ezreiről. Mindezt a városokat sorra vevő könyvsorozatában publikálta (Pécs, Tata, Győr, Eger, Székesfehérvár), és nagydoktori értekezésében foglalta össze.

Nagy figyelemmel, hozzáértéssel és biztos ítélőképességgel követte a mai egyházzenei életet is, elsőik között lépett be tagjaink sorába. Magyarország Zenetörténete III. kötetének (XVIII. század) szerkesztése közben ragadta el a halál.

Dobszay László